

Predgovor knjizi Christiana Wehrschütza:

U Evropi se oduvijek mnogo pričalo o Balkanu. Ali se ne bi moglo reći da ima mnogo poznavalaca balkanskih prilika. Autor ove knjige je jedan od njih. Više od jedne decenije, s početka ovoga vijeka, on svojim novinarskim i publicističkim radom austrijskoj i evropskoj javnosti svjedoči o postkonfliktnim procesima na Zapadnom Balkanu. I doprinosi razbijanju istorijski nataloženih stereotipa. Kao što je i zemlja iz koje dolazi vjekovna geografska i istorijska spona između evropske civilizacije i Balkana. Na zajedničkom evropskom tlu.

Svjedočio je i o crnogorskom referendumu 2006., kojeg neki nazivaju najvećim demokratskim projektom u Evropi nakon završetka hladnog rata. U Crnoj Gori smo veoma ponosni što je naša zemlja prva u istoriji Balkana stvorena mirnim, demokratskim putem. I što je danas, sedam godina kasnije, u procesu pregovora za članstvo u EU, na pragu NATO.

To je put kojim danas idu sve zemlje Zapadnog Balkana. Budućnost našeg regiona biće izvjesna, ako bude evropska. Zato moramo jasnije artikulirati naš zajednički interes sa našim evropskim partnerima. Ostvarenje vizije ujedinjene Evrope i nastavak politike proširenja podrazumijeva dvosmjernost i jasnu podjelu uloga i odgovornosti u tom procesu. Očekujemo da nam EU pomogne u dostizanju onih standarda koji će naše zemlje i naš region, ne samo formalno, učiniti organski sastavnim dijelom evropske civilizacije 21. vijeka. U našoj velikoj želji da što brže dosegne evropsku viziju, ne smijemo doći u opasnost da previdimo našu prevashodnu odgovornost prema svojim građanima, koji su nam dali povjerenje da definišemo i da ostvarimo takvu viziju. Odgovornost za podizanje kvaliteta života ljudi u našim zemljama. To mora biti okosnica nacionalnih politika, kao i naše regionalne i evropske politike.

Uspjeh naše politike će se mjeriti i posvećenošću izgradnji demokratskog društva vladavine prava i institucija sistema, po evropskim standardima. Ako tako budemo radili, članstvo u EU doći će samo po sebi, kao nagrada. Hoće li to biti za pet, sedam ili jedanaest godina, manje je važno. Presudno je važno da budemo sigurni da smo prevazišli one probleme koji su karakterisali naš region kroz istoriju, uključujući i posljednju deceniju 20. vijeka. Dakle, evropska budućnost Zapadnog

Balkana je u našim rukama. EU nam mora pomoći u dostizanju tog cilja, suštinski, a ne činovnički. Jer, teško može opstati projekat ujedinjene Evrope bez zaokruženja na cijelom evropskom tlu.

Vjerujem da je i ova knjiga potvrda naše uvjerenosti da na Zapadnom Balkanu imamo kapaciteta za izgradnju zajedničke evropske budućnosti. Mi u Crnoj Gori svakako u to vjerujemo.

Milo Đukanović
Predsjednik Vlade Crne Gore